

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 9 maart 2021 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van twee MRI-scans.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ook een kopie van het dossier gestuurd. Op 6 april 2021 heeft het Zorginstituut het voorlopig advies aan uw commissie verstuurd. Vervolgens heeft uw commissie op 4 mei 2021 het hoorzittingsverslag d.d. 28 april 2021 aan het Zorginstituut gestuurd met het verzoek om een definitief advies. Het Zorginstituut heeft daarop aangegeven dat het voorlopig advies als definitief beschouwd kan worden. Verzoeker heeft vervolgens een verklaring van de verwijzend bedrijfsarts aan het dossier toegevoegd. U vraagt het Zorginstituut of deze verklaring verandering brengt in het definitief advies.

In artikel 16 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zvw is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Het voorlopig advies d.d. 6 april 2021 wordt hieronder voor de volledigheid herhaald.

Voorlopig advies

Situatie van verzoeker

Verzoeker is bedrijfsarts. Omdat er als gevolg van de uitbraak van COVID-19 lange wachttijden bestonden voor het laten maken van een MRI-scan, heeft een collega bedrijfsarts hem verwezen voor een MRI-scan naar het MRI Centrum te Rotterdam. De kosten van de twee MRI-scans die aldaar zijn gemaakt, heeft hij gedeclareerd bij verweerder. Het betreft een 'MRI cervicale wervelkolom inclusief craniovertebrale overgang' en een 'MRI hersenen - standaard'.

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de MRI-scans afgewezen. Verweerder heeft de aanvraag afgewezen om meerdere redenen. Verweerder voert o.a. aan dat een bedrijfsarts niet mag verwijzen voor de MRI's in geschil en dat niet vaststaat dat verzoeker redelijkerwijs is aangewezen op de MRI's.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer huisartsen en medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.¹ Het criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket. Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.²

Beoordeling

De informatie in het dossier is juridisch beoordeeld.

Plegen te bieden

Een bedrijfsarts levert grotendeels zorg 'zoals huisartsen die plegen te bieden'. Om en nabij beschikt een bedrijfsarts over een professioneel arsenaal dat vergelijkbaar is met dat van de huisarts. De vraag is dus of de verwijzing voor de MRI-scans valt onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden'. Dat is immers de omschrijving in het Bzv. Het Bzv kent de omschrijving 'zorg zoals bedrijfsartsen die plegen te bieden' niet. Daarnaast heeft het Zorginstituut in het verleden geduid dat bedrijfsartsen, net als huisartsen, mogen verwijzen voor diagnostiek.

Verwijzing voor een MRI door de een huisarts

Diagnostiek is alleen nuttig voor een behandelaar als deze de uitkomsten van de diagnostiek kan toepassen in zijn medisch beleid, met andere woorden de uitkomsten van de diagnostiek geven de behandelaar een handvat om niets te doen, te behandelen of door te verwijzen. De huisarts verwijst de verzekerde in deze situatie niet door voor behandeling, maar laat (een deel van) de diagnostiek door anderen uitvoeren en gebruikt de resultaten van de diagnostiek voor het stellen van een diagnose en het bepalen van de behandeling. De verantwoordelijkheid voor de interpretatie van diagnostiek en de behandeling worden in dit geval niet uit handen gegeven.

Er kan niet in algemene zin bepaald worden of het bovenstaande geldt voor uitkomsten van een MRI-scan die een huisarts aanvraagt. Dit kan namelijk verschillen per indicatie. De richtlijnen van de huisartsen geven aan in welke gevallen de diagnostische resultaten van een MRI-scan een toegevoegde waarde hebben voor het medisch beleid van de huisarts. In die gevallen scharen we de verwijzing onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden'.³

Richtlijnen

Indien een MRI wordt aangevraagd door een huisarts voor indicaties zoals beschreven in NHG-richtlijnen en standaarden voor huisartsen, behoort dit tot het zorgarsenaal van de huisarts. In het geval van verzoeker is onduidelijk voor welke indicatie de MRI-scans zijn aangevraagd.

¹ Art. 2.1 lid 2 Bzv

² Art. 2.1 lid 3 Bzv

³ Zorginstituut Nederland, Standpunt 'Aanvraag voor een MRI door een huisarts in voorgeschreven situaties is zorg zoals huisartsen plegen te bieden', 19-04-2010. Te raadplegen via:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2010/04/19/aanvraag-voor-een-mri-door-een-huisarts-in-voorgeschreven-situaties-is-zorg-zoals-huisartsen-plegen-te-bieden>

Op basis van de NHG-richtlijnen en standaarden kan een huisarts een MRI aanvragen bij niet-traumatische knieklachten bij mogelijke meniscusschade en wellicht een MRI bij ernstige oorzaken van rugpijn, of indien een operatie voor een discushernia wordt overwogen.

Polisvoorwaarden

Hierboven is aangegeven in welke gevallen een verwijzing voor een MRI-scan te scharen valt onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden' en daarmee onder de Zvw valt. Functioneel gezien geldt dit dan ook voor de verwijzing door bedrijfsarts. Dat de bedrijfsarts dit zou mogen doen, betekent echter nog niet dat zijn verwijzing ook in alle gevallen vergoed wordt. De polis van verzoeker moet hiervoor uitsluitend geven: is de bedrijfsarts opgenomen als verwijzer opgenomen naar 'zorg zoals medisch specialisten die plegen te bieden'. Dat is immers de noemer waaronder het uitvoeren en interpreteren van een MRI-scan valt.

Redelijkerwijs aangewezen op

De MRI-scans komen alleen voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering wanneer verzoeker ook redelijkerwijs aangewezen was op deze onderzoeken. Het dossier bevat geen informatie met betrekking tot de indicatie waarvoor de MRI-scans zijn aangevraagd. Daarom kan niet beoordeeld worden of verzoeker redelijkerwijs was aangewezen op de MRI-scans.

Conclusie

Een MRI hersenen lijkt op basis van NHG-richtlijnen en standaarden niet tot het zorgarsenaal van de huisarts te behoren. Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is echter niet duidelijk voor welke indicatie de MRI-scans zijn voorgeschreven. Daarom kan niet beoordeeld worden of sprake is van 'zoals huisartsen die plegen te bieden' en of verzoeker redelijkerwijs was aangewezen op de MRI-scans. Het is onduidelijk of verzoeker aanspraak kan maken op vergoeding van de MRI-scans ten laste van de basisverzekering.

Het voorlopig advies

Het Zorginstituut adviseert kan op basis van de beschikbare informatie in het dossier geen advies uitbrengen.

Definitief advies

Aanvullende informatie

Tijdens de hoorzitting verklaarde verzoeker met betrekking tot de indicatie dat het ging om progressieve hoofdpijn gedurende meer dan vier maanden, onvoldoende reagerend op pijnmedicatie. Het was een halfzijdige pijn. Het was een kloppende hoofdpijn die erger werd bij hoesten, niezen en persen. En met begeleidende verschijnselen zoals duizeligheid, vertigo en 's nachts wakker worden van de pijn.

Er was echter geen informatie over de indicatie door de verwijzend arts aangeleverd. Het voorlopig advies wijzigde daarom niet. Op basis van de beschikbare informatie kon niet beoordeeld worden of sprake is van 'zoals huisartsen die plegen te bieden' en of verzoeker redelijkerwijs was aangewezen op de MRI-scans.

De verwijzend bedrijfsarts heeft daarna het volgende verklaard:
"(...)De door [verzoeker] aangegeven en inmiddels ook bij u bekende gezondheidsklachten rechtvaardigden mijns inziens de indicatie voor het uitvoeren van een MRI scan van het brein en van de Cervicale wervelkolom. Er was tijd te winnen de onderzoeken nu te doen en zoals aangegeven, de indicatie was aanwezig gezien de differentiaal diagnostische overwegingen bij dit klachten patroon/beloop."

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Zoals aangegeven in het voorlopig advies behoort het aanvragen van een MRI tot het zorgarsenaal van de huisarts, indien een MRI wordt aangevraagd voor indicaties zoals beschreven in NHG-richtlijnen en standaarden voor huisartsen.

Op basis van de NHG-richtlijnen en standaarden kan een huisarts een MRI aanvragen bij niet-traumatische knieklachten bij mogelijke meniscusschade en wellicht een MRI bij ernstige oorzaken van rugpijn, of indien een operatie voor een discushernia wordt overwogen. Dit is bij verzoeker niet het geval. Een MRI hersenen behoort op basis van NHG-richtlijnen en standaarden niet tot het zorgarsenaal van de huisarts. Er is daarom geen sprake van zorg zoals huisartsen die plegen te bieden.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan geconcludeerd worden dat verzoeker geen aanspraak kan maken op vergoeding ten laste van de basisverzekering van een 'MRI cervicale wervelkolom inclusief craniovertebrale overgang' en een 'MRI hersenen - standaard'. Er is geen sprake van zorg zoals huisartsen die plegen te bieden.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoeker kan geen aanspraak maken op vergoeding ten laste van de basisverzekering van de MRI-scans, omdat geen sprake is van zorg zoals huisartsen die plegen te bieden.

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 9 maart 2021 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van twee MRI-scans.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel 16 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker is bedrijfsarts. Omdat er als gevolg van de uitbraak van COVID-19 lange wachttijden bestonden voor het laten maken van een MRI-scan, heeft een collega bedrijfsarts hem verwezen voor een MRI-scan naar het MRI Centrum te Rotterdam. De kosten van de twee MRI-scans die aldaar zijn gemaakt, heeft hij gedeclareerd bij verweerder. Het betreft een 'MRI cervicale wervelkolom inclusief craniovertebrale overgang' en een 'MRI hersenen - standaard'.

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de MRI-scans afgewezen. Verweerder heeft de aanvraag afgewezen om meerdere redenen. Verweerder voert o.a. aan dat een bedrijfsarts niet mag verwijzen voor de MRI's in geschil en dat niet vaststaat dat verzoeker redelijkerwijs is aangewezen op de MRI's.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer huisartsen en medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.¹ Het criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket. Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.²

¹ Art. 2.1 lid 2 Bzv

² Art. 2.1 lid 3 Bzv

Beoordeling

De informatie in het dossier is juridisch beoordeeld.

Plegen te bieden

Een bedrijfsarts levert grotendeels zorg 'zoals huisartsen die plegen te bieden'. Om en nabij beschikt een bedrijfsarts over een professioneel arsenaal dat vergelijkbaar is met dat van de huisarts. De vraag is dus of de verwijzing voor de MRI-scans valt onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden'. Dat is immers de omschrijving in het Bzv. Het Bzv kent de omschrijving 'zorg zoals bedrijfsartsen die plegen te bieden' niet. Daarnaast heeft het Zorginstituut in het verleden geuid dat bedrijfsartsen, net als huisartsen, mogen verwijzen voor diagnostiek.

Verwijzing voor een MRI door de een huisarts

Diagnostiek is alleen nuttig voor een behandelaar als deze de uitkomsten van de diagnostiek kan toepassen in zijn medisch beleid, met andere woorden de uitkomsten van de diagnostiek geven de behandelaar een handvat om niets te doen, te behandelen of door te verwijzen. De huisarts verwijst de verzekerde in deze situatie niet door voor behandeling, maar laat (een deel van) de diagnostiek door anderen uitvoeren en gebruikt de resultaten van de diagnostiek voor het stellen van een diagnose en het bepalen van de behandeling. De verantwoordelijkheid voor de interpretatie van diagnostiek en de behandeling worden in dit geval niet uit handen gegeven.

Er kan niet in algemene zin bepaald worden of het bovenstaande geldt voor uitkomsten van een MRI-scan die een huisarts aanvraagt. Dit kan namelijk verschillen per indicatie. De richtlijnen van de huisartsen geven aan in welke gevallen de diagnostische resultaten van een MRI-scan een toegevoegde waarde hebben voor het medisch beleid van de huisarts. In die gevallen scharen we de verwijzing onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden'.³

Richtlijnen

Indien een MRI wordt aangevraagd door een huisarts voor indicaties zoals beschreven in NHG-richtlijnen en standaarden voor huisartsen, behoort dit tot het zorgarsenaal van de huisarts. In het geval van verzoeker is onduidelijk voor welke indicatie de MRI-scans zijn aangevraagd.

Op basis van de NHG-richtlijnen en standaarden kan een huisarts een MRI aanvragen bij niet-traumatische knieklachten bij mogelijke meniscusschade en wellicht een MRI bij ernstige oorzaken van rugpijn, of indien een operatie voor een discushernia wordt overwogen.

Polisvoorwaarden

Hierboven is aangegeven in welke gevallen een verwijzing voor een MRI-scan te scharen valt onder 'zorg zoals huisartsen die plegen te bieden' en daarmee onder de Zvw valt. Functioneel gezien geldt dit dan ook voor de verwijzing door bedrijfsarts. Dat de bedrijfsarts dit zou mogen doen, betekent echter nog niet dat zijn verwijzing ook in alle gevallen vergoed wordt. De polis van verzoeker moet

³ Zorginstituut Nederland, Standpunt 'Aanvraag voor een MRI door een huisarts in voorgeschreven situaties is zorg zoals huisartsen plegen te bieden', 19-04-2010. Te raadplegen via:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2010/04/19/aanvraag-voor-een-mri-door-een-huisarts-in-voorgeschreven-situaties-is-zorg-zoals-huisartsen-plegen-te-bieden>

hiervoor uitsluitend geven: is de bedrijfsarts opgenomen als verwijzer opgenomen naar 'zorg zoals medisch specialisten die plegen te bieden'. Dat is immers de noemer waaronder het uitvoeren en interpreteren van een MRI-scan valt.

Redelijkerwijs aangewezen op

De MRI-scans komen alleen voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering wanneer verzoeker ook redelijkerwijs aangewezen was op deze onderzoeken. Het dossier bevat geen informatie met betrekking tot de indicatie waarvoor de MRI-scans zijn aangevraagd. Daarom kan niet beoordeeld worden of verzoeker redelijkerwijs was aangewezen op de MRI-scans.

Conclusie

Een MRI hersenen lijkt op basis van NHG-richtlijnen en standaarden niet tot het zorgarsenaal van de huisarts te behoren. Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is echter niet duidelijk voor welke indicatie de MRI-scans zijn voorgeschreven. Daarom kan niet beoordeeld worden of sprake is van 'zoals huisartsen die plegen te bieden' en of verzoeker redelijkerwijs was aangewezen op de MRI-scans. Het is onduidelijk of verzoeker aanspraak kan maken op vergoeding van de MRI-scans ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert kan op basis van de beschikbare informatie in het dossier geen advies uitbrengen.